

Wespendiefjong *Pernis apivorus* grootgebracht door pleegouders

Roofvogelwerkgroep de Peelhorst

De roofvogelwerkgroep de Peelhorst bestaat uit Marcel Boerenkamp, Jos van der Laak, Henny Manders en Johnny Vereijken. Sinds 1998 inventariseren wij jaarlijks ongeveer 2000 ha bos en moeras op roofvogels, waaronder de Deurnese Peel, de landschapselementen van de Astense Aa en, sinds 2005, de Liesselse bossen. De gegevens worden op nestkaarten verwerkt en doorgestuurd naar SOVON en WRN. In goede jaren herbergt die 2000 ha de volgende roofvogels: 15 Haviken *Accipiter gentilis*, 30 Buizerds *Buteo buteo*, 15 Sperwers *A. nisus*, en enkele Boomvalken *Falco subbuteo* en Wespendieven *Pernis apivorus*. Dat bij deze roofvogelbezetting onderlinge predatie voorkomt, is niet ongewoon. Sinds 2001 werden bijvoorbeeld 4 van de 12 nesten van Wespendieven gepredeerd. Afgelopen broedseizoen hadden we twee paar Wespendieven in het onderzoeksgebied. Eén paar broedde voor het derde jaar op rij op hetzelfde nest. Op 4 juni zat het vrouwtje op het nest, het mannetje er vlakbij. We hebben dit nest gespiegeld op 17 juni, er lagen toen 2 eieren in de nestkom. Op 30 juni werd 6 km noordelijker het tweede broedpaar gevonden. Het nest bevatte op dat moment 1 ei en 1 jong dat net uit het ei was gekropen. Bij het volgende bezoek acht dagen later werd het volwassen mannetje daar vers gepredeerd onder de nestboom aangetroffen (Foto 1).



Foto 1. Vers gedode adulte man (maar let op vrouwelijke kop) Wespendief onder het nest, Deurnese Peel, 8 juli 2007 (Marcel Boerenkamp). *Freshly killed adult male Honey-buzzard (but notice female-like head), underneath nest in Deurense Peel, 8 July 2007.*

De vogel was in de rui: in linker- en rechter vleugel was de eerste handpen uitgeworpen, in de staart was de eerste staartpen rechts voor $\frac{3}{4}$ vernieuwd, de vijfde staartpen rechts voor de helft. De maten waren als volgt: gewicht 744 g, vleugel 398 mm, P8 298 mm, staart 254 mm, tarsus 56 mm, kop + snavel 75.8 mm, laterale pootdikte 9.9 mm. Het wonderlijke aan deze vogel is de sterke gelijkenis met een vrouwtje (althans de kop), terwijl de bandering op de vliegveren, de diepe teint van de donkere vleugeltoppen, maten en gewicht juist op een mannetje wijzen. Van een tweede adult werden bijna alle staartpenen gevonden; deze kwamen goed overeen met die van een vrouwtje (Foto 2).

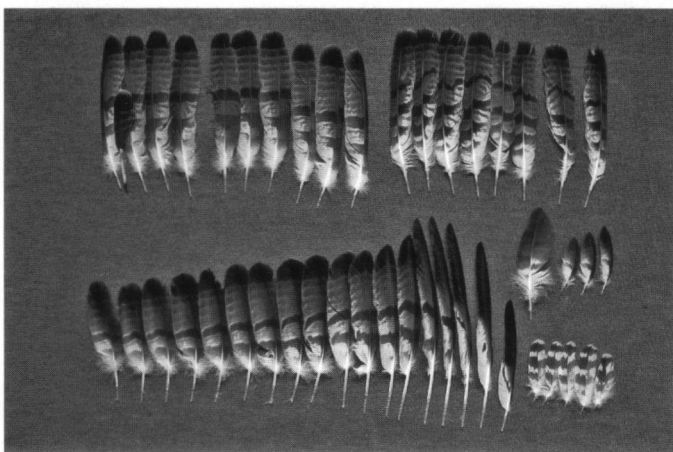


Foto 2. Vleugel- en staartveren van gepredeerde adulte man Wespendiff, rechtsboven staartpenen van adulte vrouw, Deurnese Peel, juli 2007 (Marcel Boerenkamp). *Flight feathers of adult male Honey-buzzard, and rectrices of adult female (upper right), July 2007.*

Of deze predatie op conto van de naburige Buizerd komt, die met net uitgevlogen jongen op 50 meter afstand van deze Wespendiff broedde, weten we niet. Na dit voorval hebben we het nest gespiegeld en constateerden we dat het nog één levend jong bevatte. Het oudste jong, van circa 9 dagen oud, was van het nest verdwenen. Het achtergebleven jong van twee dagen oud had bij gebrek aan een moeder geen overlevingskansen, en werd daarom van het nest genomen. Nadat het jong was aangesterkt met een voorgekauwde muesli-leep (Foto 3), werd in overleg besloten om dit jong over te plaatsen naar het andere wespendifvennest. Echter, dat nest bevatte op dat moment nog maar één ei! We hebben al vaker gehoord en gelezen dat overplaatsing van jongen naar een ander nest de beste optie is wanneer een nest verloren dreigt te gaan door de dood van de ouder(s). Maar in die gevallen gebeurde dat telkens naar nesten waar al één of meerdere jongen (van dezelfde leeftijd) aanwezig waren. De vraag was of de overplaatsing in ons geval zou lukken omdat het adoptienest een ei in plaats van jongen bevatte. Tijdens het overplaatsen van het jong werd geconstateerd dat het ei in het adoptienest onbevruucht was. Dit ei hebben we toch in het nest laten

liggen. Eén dag later werd waargenomen dat het vrouwtje op het nest aanwezig was. Op 14 juli is het nest nogmaals gespiegeld.



Foto 3. Het ouderloze jonkie wordt aangesterkt met voorgekauwde mueslireep, 8 juli 2007 (Marcel Boerenkamp). *Sole survivor of Honey-buzzard nest being fed with pre-chewed muesli, 8 July 2007.*

Op 29 juli werd het jong geringd op een leeftijd van 22 dagen. Het jong had toen een vleugellengte van 185 mm en woog 720 gram met een volle krop. Tijdens de ringessie is het niet-uitgekomen ei uit het nest weggenomen. Het ei was onbevrukt en woog 34 gram, de maten waren 48.0 x 38.9 mm. Op 23 augustus was het zover: het jong vloog weg van het nest. De laatste waarneming dateert van 2 september, toen de vogel de vleugels een keer schudde en vervolgens wegvloog (Foto). Geweldig! En nu maar hopen dat de reis naar Afrika net zo succesvol verloopt als deze geslaagde adoptie.

Summary

Roofvogelwerkgroep de Peelhorst. 2008. Successful relocation of Honey-buzzard *Pernis apivorus* chick. De Takkeling 16: 65-67.

On 8 July 2007, the recently depredated adult male of a Honey-buzzard pair was found underneath the nest. The bird had a female-like head, but the dark bars on flight feathers, measurements and body mass indicated a male; freshly plucked rectrices of an adult female were found nearby. The nest contained a recently hatched chick (oldest chick had disappeared), which was relocated to another Honey-buzzard that contained an addled egg. This chick was successfully raised by its foster parents, and fledged on 23 August; it was last seen on 2 September. Since 2001, 4 out of 12 Honey-buzzard nests in this study area had been depredated by Goshawks.

Adres: Marcel Boerenkamp, Korhoender 95, 5754 DE Deurne.